

כתונת הפסים

"וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן זְקִינִים הוּא לוֹ וַעֲשֵׂה לוֹ כְּתוֹנֵת פָּסִים" (בראשית לז ג).¹

בראשית רבה פרשה פד סימן ח

"ועשה לו כתונת פסים" - ריש לקיש בשם רבי אלעזר בן עזריה אמר: צריך אדם שלא לשנות בין בניו, שע"י כתונת פסים שעשה אבינו יעקב ליוסף "וישנאו אותו".

"פסים" - שהיתה מגעת עד פס ידו. "פסים" - שהיתה דקה וקלה ביותר ונטמנת בפס יד. "פסים" - שהפיסו² עליה איזה מהם יוליכה לאביו ועלת ליהודה. "פסים" - על שם צרות שהגיעוהו: פ"א פוטיפר, סמ"ך סוחרים, יו"ד ישמעאלים, מ"ם מדינים. "פסים" - פס ים. רבי שמעון בן לקיש בשם רבי אלעזר בן עזריה: "לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם" (תהלים סו ה), וכתוב אחריו: "הפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל שם נשמחה בו" (שם פסוק ו). למה "וישנאו אותו"? בשביל שיקרע הים לפניהם: "פסים" - פס ים.

מסכת שבת דף י עמוד ב

ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת³ שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו - נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.⁴

שבת שלום
מחלקי המים

¹ משימה קטנה: חפש איפה עוד מופיע "כתונת הפסים" בפרשה שלנו ובתנ"ך (רמז: ספר מלכים)

² הגרילו, כמו פיס.

³ מילת - צמר נקי ומשובח. מסכת כתובות סו ע"ב: "אמרו עליו על נקדימון בן גוריון, כשהיה יוצא מביתו לבית המדרש, כלי מילת היו מציעין תחתיו, ובאין עניים ומקפלין אותו מאחריו!". ומסכת שבת ל ע"ב: "עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת".

⁴ אבל גם היה נס ים סוף, כמו שאומר המדרש הקודם. האם זה מאזן את התמונה?